

Szóllás Péter

Kapcsolat – Könyvtár – Együttműködés. Felelősséggel a sikeres közösségekért

Az MKE 48. vándorgyűlése – Veszprém, 2016.

Veszprémben tartotta idei, 48. vándorgyűlését a Magyar Könyvtárosok Egyesülete. A királynék városa második alkalommal volt a konferencia helyszíne, először 1979-ben látta vendégül az információs szakembereket. Az esemény szervezői a Magyar Könyvtárosok Egyesülete és annak idén ötvenéves Veszprém Megyei Szervezete, az Eötvös Károly Megyei Könyvtár és a Pannon Egyetem Egyetemi Könyvtár és Levéltár voltak. Már a közel egyéves előkészítő munka során előtérbe került a vándorgyűlés idei jelmondata: *Kapcsolat – Könyvtár – Együttműködés*. Olyan személyes és szakmai kapcsolatok alakultak ki a különböző intézményekben dolgozó könyvtárosok között, amelyekre szoros együttműködésekkel alapozhatunk a jövőben.

A konferencián 793 résztvevő fordult meg a négy nap alatt. Ez a magas szám is mutatja, hogy a téma igen aktuális: a *kapcsolat, együttműködés, közösség, felelősség* kulcsszavak szakmánk alaptételeire utalnak, amelyek átszövik mindennapi munkánkat.

A vándorgyűlés fő rendezvényhelyszíne a Hangvilla Multifunkcionális Közösségi Tér épülete volt. Itt kapott helyet a szakmai kiállítás a két fő napon, valamint helyszíne volt a plenáris üléseknek. Az Eötvös Károly Megyei Könyvtár épületében könyvtárlátogatók sokon lehetett részt venni, itt tekinthettük meg a Csorba Győző emlékkiállítását, valamint a Móra Kiadó Bálint Ágnes emlékkiállítását. A Pannon Egyetem Egyetemi Könyvtár és Levéltárban szintén könyvtárlátogatók sokon lehetett részt venni, valamint az egyetem A épülete előtt látogathattuk meg a Csorba Győző Megyei Könyvtár könyvtárbuszát is. A pénteki szekcióülések a Hangvillában, a megyei könyvtárban, az egyetem A épületében és a Laczkó Dezső Múzeumban zajlottak.

A vándorgyűlés nyitó plenáris ülésén köszöntőt mondott Barátné Hajdu Ágnes, az MKE elnöke, majd Navracsics Tibornak, az Európai Bizottság kulturális, oktatási, ifjúságpolitikai és sportügyi biztosának *Kapcsolat – könyvtár – együttműködés az Európai Unióban* című előadása hangzott el. A tanácskozást a továbbiakban köszöntötte Sepsey Tamásné Vigh Annamária, az EMMI Közgyűjteményi Főosztályának vezetője, Porga Gyula, Veszprém Megyei Jogú Város polgármestere, Gelencsér András, a Pannon Egyetem rektora és

Pálmann Judit, az Eötvös Károly Megyei Könyvtár igazgatója. Barátné Hajdu Ágnes *Erős könyvtár, felkészült könyvtárosok* címmel tartott előadása zárta a plenáris ülés első részét.

Díjak és elismerések

A konferencia nyitó plenáris ülésén – immár hagyományosan – átadásra kerülnek az alábbi kitüntetések és elismerések: Magyar Könyvtárosok Egyesülete Emlékérem, Fitz József-könyvdíj, Az év fiatal könyvtárosa díj, Kovács Máté-díj, Kertész Gyula emlék-érem.

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete **Egyesületi Munkáért Emlékérem** kitüntetést vehetett át:

Gulyás Lászlóné, a miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár Zenemű- és Média-tár tájékoztató könyvtárosa, az MKE Borsod Megyei Szervezete elnöke;

Kecskés Ildikó, az érsekújvári Anton Bernolák Könyvtár munkatársa, a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesület alelnöke;

Keszciné Barki Katalin, a Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ Könyvtár és Levéltár igazgatója, az MKE Vas Megyei Szervezete elnöke;

Pintérné Kék Krisztina, a Kaposvári Egyetem Egyetemi Könyvtár olvasószolgálati csoportvezetője, szaktájékoztató könyvtárosa, az MKE Somogy Megyei Szervezete elnöke;

Sárköziné Sárovits Hajnalka, a balatonfüredi Lipták Gábor Városi Könyvtár igazgatója, az MKE Veszprém Megyei Szervezetének 2007-2015 közötti elnöke;

Szakmári Klára, a fővárosi Budai Nagy Antal Gimnázium könyvtárosa, a Könyvtáros-tanárok Egyesülete elnöke.

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete javaslata alapján a 2015-ben megjelent könyvekből a következő hármat jutalmazta az Emberi Erőforrások Minisztériuma **Fitz József-könyvdíjjal**:

- 100 magyar népmese – Alexandra Kiadó;
- Csányi Vilmos: Íme, az ember – Libri Kiadó;
- Podhorányi Zsolt: Mesélő kastélyok – Kossuth Kiadó.

A Fitz József-könyvdíjakat az Emberi Erőforrások Minisztériuma képviselőjében Sepsey Tamásné Vígh Annamária adta át.

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete és az Informatikai és Könyvtári Szövetség által alapított **Az év fiatal könyvtárosa** díjat 2016-ban a Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ tájékoztató könyvtárosa, Gergely Gyöngyvér Ildikó nyerte el *Az Ohasók diadala* elnevezésű online olvasásfejlesztési játék kidolgozásával és bemutatásával.

A Kovács Máté Alapítvány által felajánlott **Az év fiatal könyvtárosa különdíjat** idén Rózsa Dávid, a KSH Könyvtár főigazgató-elyettese nyerte el *A Szakkönyvtár a holnap határán. Trendek, új feladatok, megújuló szolgáltatások külföldön, a magyar szakkönyvtári rendszerben és a KSH Könyvtárban* című dolgozatával.

Idén a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Bibliográfiai Szekciója adta át a soros **Kertész Gyula Emlékérmét** Berényi Ernőné könyvtárosnak. Az eseményen jelen volt és személyesen gratulált a kitüntetettnek Kertész Gyula özvegye is, aki a díjat alapította.

A szolnoki vándorgyűlésen hangzott el először – hagyományteremtő szándékkal – a plenáris ülésen a Füzeki-díj kitüntetettjének laudációja. A díjat 2015 őszén Varga Róbert, a Somogy Megyei Könyvtár korábbi vezetője kapta.

Szakmai programok

A nyitó plenáris ülésen két szakmai előadás hangzott el. Navracsics Tibor az Európai Bizottság kulturális, oktatási, ifjúságpolitikai és sportügyi biztosa *Kapcsolat – könyvtár – együttműködés az Európai Unióban* címmel tartott előadásában beszélt az európai identitásról, a kulturális intézményrendszer fontosságáról; szólt a könyvtárak civilizációs, társadalmi szerepéről, az átalakuló könyvtárakról a digitalizálás, a digitális tartalmak világában. Előadásában azt üzent a könyvtárban dolgozóknak, hogy higgyenek a könyvtárakban, és képezzék magukat, hogy a digitális műveltség területén lépést tarthassanak a felhasználókkal. Kiemelte, hogy a könyvtárak ma az európai versenyképesség fontos elemei, hiszen a kultúra nemcsak szabadidős tevékenység, hanem komoly gazdasági versenyképességet növelő tényező is lehet a műveltségnek és a tudásnak köszönhetően.

Barátné Hajdu Ágnes *Erős könyvtár, felkészült könyvtárosok* címmel tartotta előadását az MKE stratégiájáról, terveiről, jelenlegi helyzetéről. Előadásában beszámolt a közelmúlt fontos eseményeiről, azokról a szakmai rendezvényekről, konferenciákról, amelyek fontos tényezői a magyar könyvtárosok társadalmának. Felvázolta azt a munkát, amit a Magyar Könyvtárosok Egyesülete végez a szakma fejlődésének érdekében. Előadásából kitűnt, hogy a magyar könyvtárosság olyan erős képvisel, amely közös munkával fejlődésre képes, és szakmai együttműködések révén helytáll a XXI. század társadalmában is.

A kis plenáris ülésen „digitális vizekre” evezünk, illetve Nagy Miklóst köszöntöttük a jubileumi Egyesületi Munkáért Emlékérem átadásakor elhangzott laudáció felolvasásával. A szakmai előadások:

- Könyvtárak: tudás, információ, digitalizáció. A könyvtárak és könyvtárosok lehetőségei a Digitális Jólét Programban Előadó: Szabó László állandó szakértő, Digitális Jólét Program;
- 30 éves az NIIF Program Előadó: Nagy Miklós.

A vándorgyűlések legmozgalmasabb napja a második, azaz a szekcióülések napja szokott lenni. 2016-ban 13 szekcióülésen vehettek részt a könyvtárosok:

- Bibliográfiai Szekció,
- Csongrád Megyei Könyvtárosok Egyesülete,
- Helyismereti Könyvtárosok Szervezete,
- Jogi Szekció,
- Könyvtárostanárok Egyesülete,
- Közkönyvtári Egylet – Gyerekkönyvtáros Szekció,
- Múzeumi Szekció,
- Műszaki Könyvtáros Szekció,
- Olvasószolgálati Szekció,
- Társadalomtudományi Szekció,
- Tudományos és Szakkönyvtári Szekció,
- Veszprém Megyei Szervezet,
- Zenei Könyvtárosok Szervezete.

A szakmai programok több helyszínen zajlottak le. A közkönyvtári jellegű szekcióülések a Hangvillában, a műszaki és társadalomtudományi témájú ülések a Pannon Egyetem A épületében, a Helyismereti és a Zenei Szervezet az Eötvös Károly Megyei Könyvtárban, a Múzeumi Szekció pedig a Laczkó Dezső Múzeumban kapott helyet. Mivel a helyszínek pár percnnyire voltak egymástól, így a szekcióülések közötti átjárás könnyen megoldható volt.

A 13 szekcióülés során 64 szakmai és 7 cégbemutató előadást hallgathattak meg az érdeklődők. A szervezetek színvonalas szekcióprogramokkal várták a könyvtárosokat, ezért aztán nehéz volt választani az éppen egy időben bemutatott előadások között.

A szekcióprogramok kiegészítéseként számos különlegességgel is találkozhattunk. Az első napon a Könyvtárostanárok Egyesülete és az érdeklődő kollégák látogatáson vettek részt a veszprémi Dózsa György Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskolában, ahol az iskolamúzeumot és a könyvtárat tekintették meg a kollégák. A Műszaki Szekció plakát- és éremkiállítással színesítette a vándorgyűlés programkínálatát, ezen kívül egy igazi különlegességgel készültek a szekcióülések napjára. A délelőtti egyetemi helyszínt elhagyva délután Balatonfüreden, a Kisfaludy gőzös fedélzetén folytatták az előadások sorát, a szakmai diskurzust egy közel kétórás hajókázással egybekötve. A pécsi Csorba Győző Könyvtár első könyvtárbusza 2010, második bibliobusza pedig 2014 óta látogatja Baranya megye kistelepüléseit. Az utóbbi, 2000 dokumentumot szállító, öt számítógéppel, projektorral és parabolaantennával felszerelt mozgó járművet a vándorgyűlésre érkezők is megtekinthették a Pannon Egyetem parkolójában.

Az Ex-Lh workshopjára a második napon került sor:

- Digitális gyűjtemények építése a gyakorlatban Ex Libris Rosetta-val;
- Egy intézmény – több katalógus és forrás: tegyük őket átjárhatóvá és jól használhatóvá a Primo-val;

- ProQuest alternatívák adatbázisokra és elektronikus könyvekre.

A konferenciát a hagyományosan megszervezésre kerülő szakmai kiállítás kísérte. Idén húsz szakmai partnerünk mutatkozott be. A kiállítást – amelyet Kovács Gyula, a Pannon Egyetem kancellárja nyitott meg – a nagy érdeklődés miatt két helyszínen rendezték meg. A Hangvillában két napon keresztül 14 kiállítót kereshettünk fel, a Pannon Egyetem A épületében pedig a második napon 8 kiállító vett részt. Az esemény kapcsán egy kis játékra invitáltuk a kollégákat: a konferenciacsomagokban pontgyűjtő füzetet helyeztünk el, amellyel körbe kellett járni a standokat. Az elegendő számú aláírást tartalmazó füzeteket leadók között a záró plenáris ülésen a kiállítók által felajánlott értékes ajándékok kerültek kisorsolásra.

Szabadidős programok, kirándulások

A szakmai programokon kívül számos szabadidős lehetőséget kínáltunk a vendégeknek. Részt lehetett venni veszprémi városnéző sétákon, ezek keretében az Óváros teret és a várat fedezhették fel a kíváncsi könyvtárosok. Könyvtárlátogatásokat szerveztünk a megyei és az egyetemi könyvtárba, de a Veszprémi Érsekség jóvoltából az Érseki Könyvtárba is el lehetett látogatni. A Laczkó Dezső Múzeummal együttműködve a várbörtönben kialakított kiállítóhelyet is megtekinthettük. Az első estén petanque-versenynek adott otthont a Színházkert, és akinek strandolni támadt kedve, az meglátogathatta a balatonalmádi Wesselényi strandot.

A nyitó nap estéjén a külföldön is jól ismert, Bartók-Pásztory-díjas Mendelssohn Kamarazenekar egyórás koncertjét hallgathattuk meg a Hangvilla nagytermében. A különleges zenei élmény fantasztikus zárása volt a konferencia első napjának, a közönség állva tapsolta meg a kivételes produkciót.

Záró plenáris ülés

A záró plenáris ülésen hagyományosan meghallgattuk a szekciók beszámolóit. Fontosnak tartom közzétenni itt a szekciók által megfogalmazott rövid, útravaló gondolatokat, a szekciók üzeneteit.

Bibliográfiai Szekció

A megváltozott használói igények tükrében a bibliográfiai szolgáltatás értelmezése, tartalma is módosult. Miközben módosul a hagyományos szemlélet is: a dokumentumközpontúság helyére egyre inkább az adat- és információszolgáltatás kerül, mely stratégiai jelentőséggel bír.

Csongrád Megyei Könyvtárosok Egyesülete

A szakma belső kommunikációjának fejlesztése és javítása azonnali és stratégiai változásokat hozhat. A döntés rajtunk múlik. Sok belső viszály forrása lehet a kommunikáció hiánya, a kommunikációs zaj. A délután legfőbb gondolatai és üzenete számunkra az, hogy minden esetben folyamatos és kétirányú kommunikációt tudjunk folytatni. Ezáltal

olyan polémia alakulhat ki, ami után valóban a szakmát előrevivő változások és döntések születhetnek.

Helyismereti Könyvtárosok Szervezete

A kultúra alapú fejlesztés/fejlődés kulcsa a helyismeret és a helyi tudás! A jelen feladatai mellett a múltból örökölt kihívásoknak is meg kell felelni. A lokális identitás a helyi közösségek összetartó ereje, ennek indukálója a nemzedékeket kiszolgáló, változásaiban is állandóságot hordozó, helyi értékeket is őrző, szolgáltató könyvtár.

Jogi Szekció

„Az ember úgy vagy on alkotva, hogy élete fenntartására, annál inkább boldogságára, sokféle javak kívánatnak, melyeket vagy a természet nagyobb, kisebb bőséggel elszórt, vagy az emberek készítenek. De egynek sem ereje, sem ügyessége elegendő nem lévén, az okosabbak összeállanak társaságba; melly ha megerősödött, sokan már nagy dolgokat is végre vihetnek” (Frank Ignác: A közigazság törvénye Magyarhonban. Bp. 1845.)

Könyvtárostanárok Egyesülete

Az iskolai könyvtárak feladata a könyvtárak könyvtártípusától független modellezése, kapu az iskolások, pedagógusok számára a könyvtári rendszerben együttműködők valós és virtuális köztereibe, így minden tevékenységével részt vesz, bár eltérő módszerekkel, de a közös célok felé haladva a társadalom közösségszervezési és működtetési folyamataiban. A szekcióban ennek szellemében közösen gondolkodtunk az olvasásfejlesztés közösségi lehetőségeiről.

Közkönyvtári Egylet – Gyerekkönyvtáros Szekció

A könyvtár a közösségépítés legdemokratikusabb rendszere, a közösség optimális, békés működési tere, ahol a könyvtáros hiteles, segítő, empátikus személyisége kompenzálja a szocializációs hiányosságokat.

Múzeumi Szekció

Világ-, kontinens- és régió-szintű válsághelyzetekben mindennél fontosabbá válik, felértékelődik az egyetemes és nemzeti kultúra megőrzése, közvetítése és megosztása.

Műszaki Könyvtáros Szekció

Ahogy Széchenyi István a reformkor nagy kapcsolatteremtője volt, az akkori modern világ – az ipari forradalom – eredményeinek idehozója és közhasznúvá tevője, úgy kell nekünk is a műszaki szakkönyvtáraknak, könyvtárosoknak és informatikusoknak ezt az átmentő, átvívó szerepet elvállalnunk és végeznünk, hogy a csúcshíradások közhasznúvá és közérthetővé tevői lehessünk. Ez a hallatlan nagy feladatot jelentő szerepkör, amit a *Hitel*, *Világ* és *Stádium* szellemében végeznünk kell, szükséges volt, szükséges most is, és szükséges lesz a jövőben is, mert könyvtárosok nélkül a világ nem mehet előre.

Olvasószolgálati Szekció

A titokzatos és önfejlődő digitális jövő alapjául az emberi kapcsolatok szolgáljanak. Könyvtárosként tegyük meg lépéseinket „küszöbön kívül”, annak érdekében, hogy megteremtjük a szükségletalapú és közösségvezérelt könyvtárakat.

Társadalomtudományi Szekció

Együttműködni nem könnyű, de érdemes! Az együttműködés gazdagítja és színesíti a könyvtárak és könyvtárosok, könyvtárhasználók, határon túli kollégák, középiskolák – tanárok és diákok, egyetemek – kutatók és hallgatók, tehetséggondozó szervezetek, wikipédia-szerkesztők, nemzetiségi szervezetek és nagykövetségek, levéltárak és múzeumok ... közötti kapcsolatokat, megsokszorozza az intézmények erejét.

Tudományos és Szakkönyvtári Szekció

A kutatók, oktatók és könyvtárosok kapcsolatrendszerében a tudományos teljesítmények eléréséhez elengedhetetlen a könyvtárosok know-how-jának hozzárendelése. A szabad hozzáférés biztosítása ennek ma a legmeghatározóbb eleme.

Veszprém Megyei Szervezet

Értékmentés modern információs platformokon határon innen és túl a közösségek fennmaradásáért és megerősítésért.

Zenei Könyvtárosok Szervezete

Christian Grönroos mondatát továbbgondolva: a kapcsolat akkor jön létre – zenészek, könyvtárosok és könyvtárak, pedagógusok, kiadók, fiatalok és régebben fiatalok között egyaránt –, amikor a partnerek képesek az együttgondolkodásra és a közös munkára.

Ezeket az üzeneteket minden évben újra és újra elő kell vennünk, hiszen a konferencia esszenciája, kézzelfogható eredménye ez a 13 gondolat.

A záró plenáris ülésen Tóth Gábor, a Pannon Egyetemi Könyvtár és Levéltár főigazgatója zárszavában a könyvtárosokat magasztalta, egy kicsit görbe tükröt is állítva elének. Aki jelen volt a záró plenáris ülésen, az tudja, hogy a zárszóért valóban járt az a vastaps, amellyel a közönség díjazta a beszédet. Ezen az eseményen kerültek átadásra az Eötvös-totó és a pontgyűjtő játék nyereményei is, majd Barátné Hajdu Ágnes elnök asszony megköszönte a helyi szervezők fáradozásait.

Az elhúzóódó záró plenáris után alig másfél óra maradt a szokásos baráti találkozó kezdetéig. Az este jó hangulatban telt – kellemes zenét hallgattunk, ízletes vacsorát kapunk. Az idej „attrakció” tombolahunzás volt, amelyen kevés kivétellel veszprémi ajándéktárgyakat nyehettek az immár baráti találkozó résztvevői.

Az idei szakmai kirándulásokra közel 180 résztvevő jelentkezett. Az öt kirándulás résztvevői tartalmas programokon vehettek részt, szerencsére az időjárás is hozzájárult a kellemes kikapcsolódáshoz:

- Balatonfüred – Tihany
- Zirc-Bakonybél
- Herend – Pápa
- Veszprém – Kolostorok és kertek sétája
- Veszprém – Kittenberger Kálmán Növény- és Vadaspark.

Hagyományosan a záró plenáris ülésen jelentik be minden évben a következő vándorgyűlés helyszínét. Így történt ez idén is: a hívogató bejátszásból tudtuk meg, hogy az MKE 49. vándorgyűlésének helyszíne Miskolc városa lesz. A helyi szervezők nevében Prókai Margit, a miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár igazgatója invitálta a könyvtárosokat a borsodi megyeszékhelyre. A vándorbotra felkötöttük emlékül az idei konferencia szalagját, és átadtuk a miskolci kollégáknak. A veszprémi szervezők nevében sok sikert kívánok a nekik. Találkozunk 2017-ben Miskolcon!

